

คำประกาศเกียรติคุณ
ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์

ในพิธีมอบปริญญาเศรษฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี ๒๕๔๘

ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์ เป็นนักเศรษฐศาสตร์ ที่มีความรู้ความสามารถ มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจไทย เป็นผู้ที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักและยอมรับทั้งในประเทศและในระดับนานาชาติ

ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์ ได้รับทุนการศึกษาจากธนาคารแห่งประเทศไทยในช่วงปี ๒๕๐๖-๒๕๑๖ เพื่อศึกษาในระดับปริญญาตรี โท และเอก สาขาเศรษฐศาสตร์ ท่านจบการศึกษา ระดับปริญญาโทด้านเศรษฐมิติ และปริญญาเอกด้านการวางแผนและพัฒนาเศรษฐกิจ จาก มหาวิทยาลัยชิคาโก เมืองรอตเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์ เมื่อปี ๑๕๑๖ ได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในปี ๒๕๓๘

วิทยานิพนธ์ของ ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์ เรื่อง "Education Planning and Growth in Developing Countries" ได้รับการตีพิมพ์ใน Rotterdam Press และมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั่วยุโรปได้นำไปใช้อย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ในปี ๒๕๑๖ ท่านได้รับเชิญไปเป็น Visiting Fellow ที่มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ และได้ทำวิจัยเกี่ยวกับแบบจำลองการพัฒนา ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์ กลับสู่ประเทศไทยเมื่อปี ๒๕๑๘ และได้เริ่มต้นทำงานเป็นพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย จนถึง ปี ๒๕๒๙ ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการสำนักผู้ว่าราชการและผู้อำนวยการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินตามลำดับ มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาการเงินในช่วงต้นทศวรรษที่ ๒๕๒๐ ด้วยการควบคุมการกู้ยืมเงินต่างประเทศของภาครัฐ และออกกฎหมายกำจัดสถาบันการเงินเถื่อน

ในปี ๒๕๒๙ ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์ ได้ลาออกจากธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร และได้รับแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ท่านเป็นผู้มีส่วนร่วมในการนำระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ในประเทศไทยเป็นครั้งแรก อีกทั้งยังเป็นผู้วางรากฐานการก่อตั้งธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ปรับปรุงแนวทางสำหรับรัฐบาลในการเงินทุนของรัฐวิสาหกิจ และที่สำคัญท่านได้วางหลักเกณฑ์ที่เข้มแข็งด้านการคลัง ซึ่งนำไปสู่งบประมาณเกินดุล ทำให้เศรษฐกิจของไทยมีอัตราการเจริญเติบโตสูงต่อเนื่องกันหลายปี

เมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรในปี ๒๕๓๑ ดร.สุภชัย พานิชภักดิ์ ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้จัดการใหญ่ธนาคารทหารไทย ในระหว่างนี้ได้มีบทบาทในการขยายกิจการของธนาคารไปต่างประเทศ ต่อมาปี ๒๕๓๕ ท่านได้รับแต่งตั้งเป็นวุฒิสมาชิก โดยดำรงตำแหน่งประธานอนุกรรมการในการร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๗

ท่านได้กลับเข้าสู่การเมืองอีกครั้งในปีเดียวกันนี้เมื่อได้รับแต่งตั้งเป็นรองนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่กำกับดูแลการวางนโยบายเศรษฐกิจและการค้าของประเทศ และดูแลหน่วยงานที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ในระหว่างนี้ดร.สุภชัย พานิชภักดิ์ ได้วางนโยบายสำคัญในการจัดการด้านเศรษฐกิจมหภาคของประเทศไว้หลายประการ ในฐานะรองนายกรัฐมนตรี ท่านมีบทบาทสำคัญในการวางนโยบายเกี่ยวกับการต่างประเทศ และในฐานะประธานคณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ดร.สุภชัย พานิชภักดิ์ มีบทบาทสำคัญในการสร้างนโยบายเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศของไทย

ดร.สุภชัย พานิชภักดิ์ เป็นผู้มีความแน่วแน่ในการสนับสนุนการค้าเสรีและการค้าที่เป็นธรรม ด้วยเหตุนี้ท่านจึงมีบทบาทสำคัญในเวทีการค้าโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิกหรือ เอเปค และสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน ส่งเสริมให้เกิดการค้าเสรีโดยเร่งลดภาษีสินค้าภายในภูมิภาค ซึ่งเป็นที่มาของเขตการค้าเสรีอาเซียนหรืออาฟตา กล่าวได้ว่าการที่ ดร.สุภชัย พานิชภักดิ์ ให้ความร่วมมืออย่างแข็งขันในกิจกรรมของอาเซียน ทำให้ประเทศสมาชิกมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น ส่งผลให้บทบาทการเจรจาต่อรองของอาเซียนในเวทีโลกเข้มแข็งยิ่งขึ้น

ท่านเป็นบุคคลแรกที่มีผลักดันให้เกิดการประชุมเอเชีย-ยุโรป หรืออาเซมในปี ๒๕๓๙ การประชุมดังกล่าวเป็นก้าวแรกในการเชื่อมโยงภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกและยุโรป นอกจากนี้ท่านมีส่วนสำคัญในการเชื่อมโยงให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงและความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคเอเชียใต้-เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือบิมสเทค ขณะเดียวกันยังได้ริเริ่มผลักดันให้มีการเปิดความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างเอเชีย-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์

โดยที่ ดร.สุภชัย พานิชภักดิ์ ได้ประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย หรือเอดีบี มาโดยตลอด ท่านได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการที่ปรึกษาของโครงการในโอกาสที่ธนาคารครบรอบ ๓๐ ปี

เมื่อไทยประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจในปี ๒๕๔๐ ดร.สุภชัย พานิชภักดิ์ ได้รับแต่งตั้งเป็นรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เพื่อปกป้องและฟื้นฟูเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ ท่านได้กำหนดให้มีการผ่อนคลายข้อจำกัดในการเป็นเจ้าของและการมีส่วนร่วมของชาวต่างชาติ ตลอดจนกฎหมายธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติ รวมถึงการปรับปรุงมาตรฐานด้านบัญชีของประเทศให้ทัดเทียมมาตรฐานสากล ที่สำคัญท่านได้สร้างความโปร่งใสในระบบเศรษฐกิจของประเทศ

จากผลงานดังกล่าว ทำให้ ดร.สุภชัย พานิชภักดิ์ ได้รับรางวัล The Nikkei Asia Prize ด้านความเจริญเติบโตของภูมิภาคในปี ๒๕๔๔ และท่านได้รับเชิญให้เป็นศาสตราจารย์พิเศษ (Visiting Professor) ที่ The International Institute for Management Development เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

ด้วยความสนใจเป็นพิเศษด้านการค้าเสรีระบบพหุภาคี ประกอบกับเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจและการเงิน ทำให้ ดร.สุภชัย พานิชภักดิ์ ได้รับเลือกเป็นผู้อำนวยการใหญ่องค์การการค้าโลกหรือ WTO ในช่วงปี ๒๕๔๕-๒๕๔๘ นับเป็นคนจากประเทศกำลังพัฒนาคนแรกที่ได้ดำรงตำแหน่งนี้ ท่ามกลางการสนับสนุนอย่างท่วมท้นจากสมาชิกประเทศกำลังพัฒนาที่สำคัญนับเป็นความภูมิใจของประเทศที่คนไทยได้ดำรงตำแหน่งสำคัญเช่นนี้ในเวทีโลก

ในระหว่างดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการใหญ่ WTO ดร.สุภชัย พานิชภักดิ์ ได้มีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือสมาชิกที่เป็นประเทศกำลังพัฒนาและยากจน ทั้งในด้านการเสริมสร้างศักยภาพและช่วยให้ได้รับความเป็นธรรมจากการค้าระบบพหุภาคี และก่อนครบวาระได้ฝากผลงานชิ้นสำคัญ นั่นก็คือการผลักดันให้สมาชิก WTO สามารถบรรลุกรอบข้อตกลงสำคัญในการยกเลิกการใช้เงินอุดหนุนสินค้าเกษตร ซึ่งถือเป็นความสำเร็จครั้งประวัติศาสตร์ของ WTO

ด้วยผลงานอันโดดเด่นของ ดร.สุภชัย พานิชภักดิ์ ใน WTO ทำให้นายโคฟี อันนัน เลขาธิการสหประชาชาติ ได้เสนอชื่อ ดร.สุภชัย พานิชภักดิ์ ต่อที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา หรือองค์กัต และรองเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ โดยตำแหน่งมีวาระ ๔ ปี เริ่มจาก ๑ กันยายน ๒๕๔๘

จากผลงานดังกล่าวข้างต้น สภามหาวิทยาลัยรังสิต จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๘ เมื่อวันที่พุธที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ มอบปริญญาเศรษฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ แด่ ดร.สุภชัย พานิชภักดิ์ เพื่อเป็นเกียรติประวัติสืบไป

ประวัติ ดร.สุภชัย พานิชภักดิ์

ประวัติการศึกษา :

ประถมศึกษา : มัธยมศึกษาตอนต้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย
ปริญญาตรี-โท-เอก

โรงเรียนเซนต์คาเบรียล
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
ได้รับทุนการศึกษาจากเศรษฐศาสตร์จาก
ธนาคารแห่งประเทศไทย
ปริญญาโทด้านเศรษฐมิติและปริญญาเอกด้าน
การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและทรัพยากรมนุษย์
มหาวิทยาลัยอีราสมุส ประเทศเนเธอร์แลนด์
Doctoral Dissertation on Human Resource
Planning under the supervision of Prof. Jan
Tinbergen, the first Nobel laureate in economics.
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ปริญญาเอกดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

ประวัติการทำงาน :

๒๕๑๗ : ๒๕๒๕

๒๕๒๕ : ๒๕๒๗

๒๕๒๗ : ๒๕๒๗

๒๕๒๗ : ๒๕๓๑

๒๕๓๑ : ๒๕๓๕

๒๕๓๕ : ๒๕๓๘

๒๕๔๐ : ๒๕๔๔

๒๕๔๔ : ๒๕๔๕

พนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย
ผู้อำนวยการสำนักงานผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย
ผู้อำนวยการฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
กรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารทหารไทย
รองนายกรัฐมนตรี
รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
ศาสตราจารย์รับเชิญที่ International Institute for
Management Development, Lausanne

๒๕๖๕-๒๕๖๖

๒๕๖๖ : ปัจจุบัน

ผู้อำนวยการใหญ่องค์การค้าโลก (WTO)

เลขาธิการการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา(UNCTAD)

ผลงานทางเศรษฐกิจที่สำคัญ :

ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์ มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจไทย อาทิเช่น

- การควบคุมการขมิเงินจากต่างประเทศ การออกกฎหมายกำจัดการเงินเถื่อน
- ริเริ่มการใช้ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
- วางฐานรากเพื่อการก่อตั้งธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
- วางนโยบายในการกำหนดการจัดการด้านเศรษฐกิจมหภาค
- ปรับปรุงกฎหมายธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติ : ผ่อนคลายกฎเกณฑ์เกี่ยวกับความร่วมมือและการถือครองของชาวต่างชาติ
- ปรับปรุงมาตรฐานด้านบัญชีของประเทศให้ทัดเทียมมาตรฐานสากล เน้นให้เกิดความโปร่งใสในระบบเศรษฐกิจไทย
- ส่งเสริมการค้าเสรีและมีบทบาทสำคัญในองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เช่น APEC, ASEAN, AFTA, ASEM และ BIMST-EC
- มีบทบาทสำคัญในการก่อตั้ง Asian Development Bank
- ผลักดันการเปิดเสรีในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา
- ผลักดันการจัดตั้งศาลการค้าระหว่างประเทศและทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย
- ริเริ่มและผลักดันให้เกิดการประชุมระหว่างผู้นำเอเชีย-ยุโรป (อาเซม)
- ผลักดันความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศเอเชียทางฝั่งตะวันตกของไทย ก่อนร่วมกันจัดตั้งกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจบังคลาเทศ-อินเดีย-ศรีลังกา-พม่า-ไทย (บิมสเทค)
- ริเริ่มและผลักดันเปิดความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์
- เฝ้าระวังสินค้าภายในเขตการค้าเสรีอาเซียน (อาฟต้า)
- ผลักดันความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง

ผลงานด้านวิชาการที่สำคัญ

Globalization and Trade in the New Millennium (2544)

China and WTO : Changing China Changing WTO (2545)

รางวัลที่ได้รับ

๒๕๖๓ The Nikkei Asia Prize ด้านความเจริญเติบโตของภูมิภาค